

โพทยา มีสัจย์ : การศึกษาคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย (A STUDY OF AUXILIARY VERBS DEVELOPED FROM VERBS IN THAI) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข ,
อ. ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดร. เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์ , 431 หน้า . ISBN 974-637-426-5 .

การศึกษาคำกริยานี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบเชิงประวัติของคำ คง ควร ต้อง ได้ น่า อาจ ซึ่งเป็นคำที่ทำหน้าที่อย่างคำกริยา และคำช่วยหน้ากริยา โดยใช้เอกสารประวัติศาสตร์ที่ตีพิมพ์แล้ว ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงสมัยปัจจุบัน หรือในช่วงปีพุทธศักราช 1826 - 2537 เพื่อวิเคราะห์หากระบวนการกลายมาเป็นคำไวยากรณ์

ผลการศึกษาคำช่วยหน้ากริยาทั้ง 6 คำ พบว่าสามารถแบ่งคำทั้ง 6 นี้ออกเป็น 2 กลุ่มตามหมวดคำย่อยของกริยาที่เป็นต้นเค้า กล่าวคือ กลุ่มที่กลายมาจากกริยากรรม ได้แก่ คง ต้อง ได้ อาจ และกลุ่มที่กลายมาจากกริยาอกรรมนำเสนอ ได้แก่ ควร น่า กระบวนการที่ทำให้รูปคำดังกล่าวกลายจากคำกริยามาเป็นคำช่วยหน้ากริยา คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย 3 ลักษณะ ซึ่งลักษณะทั้งสามนี้ ไบบี และคณะ(1994)เรียกว่า การขยายความหมายแบบอุปลักษณะ การขยายความหมายให้กว้างขึ้น และการดูดซับความหมายของบริบท ถึงแม้ว่า คง ควร ต้อง ได้ น่า และ อาจ ล้วนแล้วกลายมาเป็นคำช่วยหน้ากริยา แต่คำ น่า ดูเหมือนว่าจะพัฒนาไปไกลมากกว่าการเป็นคำช่วยหน้ากริยา กล่าวคือ คำ น่า จะพัฒนาต่อไป เป็นส่วนประกอบที่มักเกิดร่วมกับกริยาอื่นเป็นประจำ ในลักษณะคำประสม และเปลี่ยนหมวดคำจากกริยาไปเป็นคุณศัพท์

จากเอกสารที่รวบรวมมาศึกษา พบว่าคำ ได้ เป็นคำช่วยหน้ากริยาตั้งแต่สมัยสุโขทัย คำ คง เป็นคำช่วยหน้ากริยาแสดงการณลักษณะ ตั้งแต่สมัยอยุธยา คำ ควร และ ต้อง เป็นคำช่วยหน้ากริยา ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 คำ อาจ เป็นคำช่วยหน้ากริยาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา ส่วนคำ น่า ไม่พบว่าเป็นคำช่วยหน้ากริยาแสดงอรรถาณเคราะห์จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 แต่พบว่ามีปรากฏเป็นส่วนประกอบของคำประสมแล้ว สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า คำ น่า มีความเป็นไปได้ที่จะกลายมาเป็นคำช่วยหน้ากริยาก่อนคำอื่นๆอีก 5 คำข้างต้น หรือกล่าวได้ว่าคำ น่า นี้อาจกลายมาเป็นคำไวยากรณ์ตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังได้เสนอวิวัฒนาการของคำทั้ง 6 ในลักษณะนิรุกติศาสตร์ ด้วย

ภาควิชา ภาษาไทย
สาขาวิชา ภาษาไทย
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต 7๓๓ มีสัจย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา พรทิพย์ พุกผาสุข
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์